

ГОДИНА IV.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 33.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ ПА, ПО ТАБАКА, — ОТОДИ ЗА ПОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВ. МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСИ
ПАПЛАКАЊЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

НА БАДЊИ ДАН.

ДРАМОЛЕТ У ЈЕДНОЈ РАДЊИ, ОД КОСТЕ ТРИФКОВИЋА.

(Наставак)

Светозар. До сто врага, шта ти разумеши о праву, а најпосле, шта ме се тиче, ја не марам за све право, нека раде шта знају, премда, најпосле, ако се они буду огрејали, моја соба не ће бити ладнија! — Јоване ти! Дозови те дужнике овамо, да се мало огреју. (Јован оде.) Та да, кад већ ложим онда је свеједно, ма колико се нас грејало, а најпосле, ја могу дозвати кога хоћу у моју собу, ко ми заповеда?

ПОЈАВА ПЕТЕРА.
Удовица Петровића, Марија, Вељко, Јован и прећашњи.

Јован. Изволите само унутра! (Оде.)

Удовица. Хвала вам, господине, што сте се смиловали на нас сироте.

Светозар. Ја? Боже сачувай! Ја нисам тако милостив!

Удовица. Вадава се одричете, ви имате добро срце, господине! Вељко сине, пољуби господина у руку.

Светозар. Није њужно! — ја не трпим, децу — а ни сам вас звао да ми захваљујете, већ да се огрејете!

Удовица. И на том вам хвала, господине, у име деце моје! (Приближе се фуруни.)

Светозар (хода горе доле). Да боме, сад ће још изнети, да ја делим милостиње, ја, који немам рим за цео свет, — но, то би ми само требало!

Вељко. Мати, ја сам гладан!

Удовица. Ђути, дете моје, ти ћеш већ доцније добити твоју вечеру!

Вељко. Али мати, ено вечеру на столу!

Удовица. То није наше, дете моје, стрпи се мало.

Светозар. За што да се стрпи, кад је гладан? За што не би вечерао? Има јела доста, посадите га даље за сто! (за себе.) Та да, ја и онако не могу вечерати, морао бих јело бацити! За што не би пре дете појело, кад је гладно. Гладно, за што ја нисам гладан?

Удовица. Хвала, господине, он ће већ доцније вечерати.

Марија. Не верујте, господине, ми немамо ништа за вечеру!

Светозар. Ништа за вечеру? Па што не седате? Хоћете да ме једите у мојој соби? (За себе.) Ништа немају за вечеру! За што ја немам ништа за вечеру, па бих и ја био гладан. Но, зар још нисте сели?

Удовица. Али, господине.

Светозар. Ту нема али, ја не трпим, да ми се противи. (Седају за сто.)

Марија. А хоћете ли и ви с нама, господине?

Светозар. Ја нисам гладан, не могу да једем!

Марија. Овака красна вечера!

Светозар. Красна вечера? — То је њима красна вечера!? — Ове су жене дошли само да ме једе!

Марија. Ал' ја вар што је добар! — Огледајте само, господине!

Светозар. Па за што ја не бих огледао? — Ко мени заповеда? (Седне и једе.) Боме, није рђав.

Марија. А хоће ли мало харинте? — Ево, с мога тањира, — ја сам је већ послала са зејтином, — само малчице!

Светозар. Са вашег тањира, — а за што не? Мени је свеједно ма с кога! — Шта ја марам за све тањире. (Једе.)

Вељко. Мати, хоће ли мени бота што донети?

— Знаш како ми је лане донео златних ораја?

Удовица. Ове године, сине мили, не ће ти ништа донети.

Вељко (плачно.) За што, мати, зар ја нисам био добар?

Светозар. Ко то каже да ниси? Да боме да си био, — за то ти је Бога већ донео поклон!

Вељко. Је листина?

Светозар. Сад ћеш видити! (Устане и донесе играчке.) Ето видиш — то је бога теби донео. (За себе.) За што да му не поклоним, кад сам већ купио?

Вељко. Мати, мати, гледај како је ово леп коњ, па пајац!

Удовица. О, господине како да вам благодарим!

Светозар. Шта да благодарите? — Ја нисам вас овамо звао да ми благодарите!

Удовица. Али, господине! Ту нема али, хоћете да ме једите!

Марија. Мани, мати, господин воли, да добро чини, а да му се на томе не захваљује.

Светозар. Кајво добро? — Још ће ме изнести да ја чиним добра, — но, то би ми само требало — мени, који не марим ни за кајво добро.

Удовица (устане). Е дено сад смо се огрејали а и вечерали смо сад не смемо господина више узнемиравати.

Вељко. Мати, ја не марим да идем, мени је зима!

Удовица. Џути, дете моје! — Вељко. Ја ћу мати овде спавати!

Удовица. Хоћеш џутати, — боље се захвали тосподину!

Светозар. Шта да се захвали, кад има право! — За што не би он овде спавао?

Удовица. Заиста, господине? О, ја бих вам била благодарна, само он нека остане, за нас двоје је већ лакше по зими!

Светозар. Кајва сте ви мати, да дете само остављате? Зар не можете иви и ваша кћи овде остати?

Удовица. Али, господине — Светозар. Ту нема али, — Јоване!

Јован (На вратима.) Изволите, господине!

Светозар. Иди намести у овој малој собици постельу за њих троје.

Јован. Одмах, господине, само

Светозар. Но?

Јован. Само што има једна постелja и то таман толика, колика је цела соба.

Светозар. Имаш право, — ја на то нисам ни мислио!

Удовица. Ето видите, господине, да је немогуће!

Светозар. Шта је немогуће? Ја не ћу спавати, — немам сна, — а и не морам! Ко ми заповеда!

— Хајде идите у собу, — помозите се како можете! — Брзо, брзо — ја не трпим одлагања. (Угура их у собу.)

ЧАД ПОЈАВА ШЕСТА.

Светозар (сам, за тим) Јован.

Светозар (хода горе доле.) Е, тако је — чему се човек најмање надао, оно га снађе. Сад, да је мени когод казао, да ћу ја данас још гостију добити, ја бих му казао, да је луд.

Јован (уђе.) Хе! Хе! — Светозар (уђе.)

Светозар. Шта се смејеш?

Јован. Та смешно ми је нешто!

Светозар. То знам, да није жалосно, кад се смејеш. Но хоћу ли дознати већ једаред?

Јован. Та знате, господине, смешно ми је, што не могу у оној малој соби троје да стану!

Светозар. Тако? — То је теби смешно, ма-

гарче један? Вуци се на поље!

Јован (за себе.) Што сам тражио, опет сам напао. (Оде.)

Светозар (ходајући.) Лопов један — смеје се мојој сиротињи! На после, зар нема право, зар ја нисам могао досад много угоднији стан себи приправити? — Па зар је сада доцкан? — А на што? За мене? Мени је и овај сувишан, а најпосле, зар ја не могу живити по своме ћефу, ко мени заповеда?

ПОЈАВА СЕДМА.

Марија и прећашњи.

Марија (тихо.) Господине, господине!

Светозар. Но, — шта ће те опет са мном?

Марија. Немојте се шетати, — лупате јако, па се мати може пробудити, а баш је сада сиротица заспала!

Светозар. Лепо, — сад се у својој рођеној соби не смем да шетам!

Марија. Господине драги — немојте се срдити!

Светозар. Ко, ја? Ко вам је то казао? — Зар се ја морам шетати? Ко мени заповеда да се ја шетам? Зар ја не смем сећти? Баш ћу за то

да седнем. (Седне.)

МАРИЈА (за себе.) Добар је, а не зна ни сам!
(Светозар зева.) Вама је дуго време?

СВЕТОЗАР. Јесте до душе, — а вама?

МАРИЈА. Мени није никад дуго време!

СВЕТОЗАР (гледи је). Заиста?

МАРИЈА. Тако је, господине! Ко није научен на непрестану забаву, том није никад дуго време.

СВЕТОЗАР. Може бити, — и онда сам ја по свој прилици научен на забаву.

МАРИЈА. За цело да сте!

СВЕТОЗАР. Одкад ви то знате?

МАРИЈА. Боже мој, то је лако на вама видити!

СВЕТОЗАР. Ша каква би то била забава, на коју сам ја научен?

МАРИЈА. На пример, да идете у кафанду!

СВЕТОЗАР. То је истина!

МАРИЈА. На пример, да чitate новине.

СВЕТОЗАР. И то је истина!

МАРИЈА. Да се билијарите!

СВЕТОЗАР. О, то страсно чиним?

МАРИЈА. Да се картате.

СВЕТОЗАР. Само дарде и никакву другу игру.

МАРИЈА. Истина? Онда вам могу ја помоћи.

СВЕТОЗАР. Тако?

МАРИЈА. И ја знам играти дарде, то сам научила још од мого чоконога оца.

СВЕТОЗАР. Заиста? Но то ми је врло мило, па да се картамо?

МАРИЈА. Да боме, — само где су карте?

СВЕТОЗАР. Ево их одмах! (Извади из стола карте.) Ево и таблица, а ово креде. (Намеси се око стола.) Да видимо које мешати. Дигните!

МАРИЈА (дигне). Црвени дољњак.

СВЕТОЗАР (лиже). Тиквени горњак. Ја сам тај који мешам. (Меша и дели.)

МАРИЈА. Хм, хм, — ви ће те када изгубити ову партију!

СВЕТОЗАР. То се не зна напред!

(Наставиће се.)

ЗАЈАСТИДИЈА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Границари) приказани су у нашем позоришту 23. марта о. г. Цела представа ишла је складно. Ружић (Андреја) и Д. Ружићка (Маца) одликовали су се у тим улогама као обично. Добриновић као Грга развеселио је публику више пута својом шалом, само бисмо му световали, да се чува сувише велике живањности у покретима и бразда у говору. Л. Хацићева (Каролина), Марковић (Сава), Зорић (Срнић), Вујић (Јоца), Ј. Поповићева (Милева), Лукић (Смиљанић) одговорили су што су боље могли својим задатцима, али највећа почаст овога вечера припадала је малој М. Максимовићевој, ћерци нашег незаборављеног и нама свима на велику жалост сувише рано преминулог капелника народног позоришта Аксентија Максимовића. То мало девојче кретало се као Даница тако слободно, говорило је тако добним наглашавањем речи, да је публика изазвала при отвореној сцени. — р.

ПОЗОРИШТЕ.

* (Народно позориште у Загребу.) „Наше драматично друштво“, лице „Viencas“, ради колико се у оштите може захтевати у последње време видесмо ове нове комаде: „Казанова“, „Шитомац језујите“, „Отело“, „Нови племић“, „Душмански капетана“, драматичне плодове дакако врло различите вредности, о којима ћемо на другом месту описиратије говорити. Радња драме тим већма је хвале вредна, јер се наша опера налази у стоти сто неприлика и болести. Велики део те невоље, има се дакако у грех упинети „сајној звезди у круни Калиопе“, госпођици

Котасовој, која је, хвала Богу, оставила Загреб. Тврдо-главост те госпођице нанела је цашем позоришту штету од неколико хиљада форината, осујетивши представу опере „Риј Бла.“ Од „Дон Хуана“ не чујмо нове опере. Чујемо и то, да неколико певача кани оставити загребачко позориште. Мислимо, да је крајње време, да се одговори на питање: Шта сада? Скоре половина априла минула, а још влада начело „laisser faire.“ У тој несретној кункнаторској политици стоји замет пропасти нашега позоришта. Код нас се умује овако: Ваља чекати, док се не уреди позориште и дотле не ће бити припрема, а за тим се организује у последњи час, сезона почине, нема потребног особља, нема комада, нема опера, па уди телеграфисати и утеши се којем год агенту. Може ли ту бити напретка? Тај несретни „circulus vitiosus“ убија од неколико година наше позориште. Ми велико овако: Или ће остати опера и драма, или ће остати само драма а опера ће се распустити. Придржали се опера, то је сада време ангажовати нове чланове за сезону што долази, а не тражити их тек у аугусту, где су сви певачи ангажовани. А сада ће бити и јефтињи, него у нужди. Развусти ли се опера, то ће драматично особље имати више послса, требало би га дакле попунити, и то сада, да би се могло приправити до почетка сезоне доста нових комада. Било овако ил' онако, треба на сваки начин радње и припреме сада, и управо сада. То напукијмо са свим објективно, бојећи се, да не доживимо од нашег позоришта оно, што је краљ Нуја доживио од Сибилие“.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

52. ПРЕДСТАВА.

У II. ПРЕТИЛАТИ 11.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК, 3. АПРИЛА 1875.

ПРВИ ПУТ:

ТАЈНИ АГЕНТА.

ШАЉИВА ИГРА У 5 ЧИНОВА, од Ф. В. ХАЕЛЕНДЕРА. с немачког превео Сава Петровић.

ЧИРНОСОБЕ:

Алфред херцег владалац	Ружић.
Херцегиња, мати му, удовица	Д. Ружићка.
Кнегиња Евђенија, нећака херцегињина	Ј. Сајевићка.
Гроф Штајнхаузен, први министар	Лукић.
Гроф Оскар, нећак му	Марковић
Велики дворник	Зорић.
Тајни саветник	Вујић.
Придворник	Божовић.
Ђорђе, собар херцегов	Добриновић.
Коморник	Буњић.
Дворани и дворанке, саветници, послужитељи.	

Поштовани претплатници умољавају се, да би изволели исплатити своју другу претплату или

у трговини браће Поповића или у вече на каси.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичном) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједињи бројеви овога листа иродaju се обдан по 5 н. вр. у српској народној задружној штамарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.